
Tilskud til Færgedriften – blandt andet

Ø-sammenslutningens Repræsentantskabsmøde d. 7. november 2015

– Hvad er hvad?

De 19 kommuner¹ med småøer modtager hvert år tilskud i form af

- **Ø-kortordningen**
  - fra Trafikstyrelsen
  - som kompensation direkte til færgeelskaberne
- **§ 20 midler**
  - fra Social- og Indenrigsministeriet
  - som bloktilskud til kommunerne - et generelt ø-tilskud
- **Nedsættelse af takster til godstransport**
  - fra Social- og Indenrigsministeriet
  - som refusion til kommunerne - kun til godstransport

ØKORT-ORDNINGEN (jf. § 28. politisk aftale fra 1998. Trådt i kraft 1.1.2001)

Tilskuddet til gratis færgetransport for beboere på små øer – den såkaldte "ø-kort-ordning" – udbetales af Trafikstyrelsen direkte til færgeelskaberne kvartalsvis forud.

I 2016 forventes tilskuddet til ø-kortordningen samlet set at udgøre 9 mio. kr. I 2015 var der afsat 8,9 mio. kr. (se tabel 1).

Det er en *kompensation for udgifter til den gratis transport af øboere inkl. cykler og invalidebiler.*

§ 20 TILSKUD (jf. § 20 i 'Lov om kommunal udligning og generelle tilskud'. Trådt i kraft 1.1.2007. Fordelingsnøglen blev ændret pr. 1.1.2014).

Tilskuddet udbetales til kommunerne af Indenrigs- og Socialministeriet som en del af bloktilskuddet. Tilskuddet er ikke øremærket færgedrift.

I 2016 udgør det samlede §20 ø-tilskud godt 109 mio. kr. I 2015 var der afsat knap 108 mio. kr. (se tabel 2).

§20 midlerne er begrundet i *de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften*. Ydes som et generelt tilskud - dvs. som en del af bloktilskuddet - (efter indførelsen af kommunalreformen i 2007).

Der lægges til grund for tilskuddet *at kommunerne skal bære en del af både drifts- og investeringsudgifterne ved færgetrafikken*, men der er *ikke* som tidligere et lovmæssigt krav om, at kommunerne skal tilføre færgedriften midler svarende til en bestemt andel af det statslige tilskud.

§ 20 midlerne er opdelt i to dele:

- Driftstilskud
- Investeringstilskud (til opsparing/afbetaling af færger)

---

¹ Esbjerg modtager kun midler fra §20 ordningen, da Mandø ingen færge har.

Driftstilskuddet blev med udligningsordningen pr. 1.1.2014 tilført 15 mio. kr. ekstra om året². De ekstra midler blev tilført driftstilskuddet. (Se tabel 2).

De ekstra midler blev tildelt med det formål at forbedre færge­servicen. Denne del af tilskuddet er altså målrettet forbedring af færge­drift³ – og gods­tilskuddet er desuden betinget af at disse ekstra midler anvendes efter hensigten (se næste afsnit om godstransport).

Efter 2014 blev det særtilskud som fem kommuner tidligere modtog, fordelt på alle kommuners driftstilskud ihh. fordelingsnøglen. Det betød at nogle kommuner oplevede samlet at få færre midler, selv om alle kommuner har fået flere driftsmidler. Det er denne forøgelse der skal redegøres for er anvendt til forbedringer af færge­driften for at opnå godstilskuddet.

Af denne forhøjede del af tilskuddet – de 15 mio. – går en del til finansiering af Det Fælles Færge­sekretariat (knap 2 mio. kr. i 2014) samt en mindre andel til Mandø til vedligehold af lånings­vejen (8.000 kr. i 2014). (Se tabel 2a.)

NEDSÆTTELSE AF TAKSTER FOR GODSTRANSPORT

(jf. 'Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner' og tilhørende 'Bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra øer'. Trådt i kraft 1.6.2015).

Tilskuddet udbetales til kommunerne. Det forvaltes af Indenrigs- og Socialministeriet. Ordningen berører ud over de 26 småøer med færgefart også de større ø-kommuner Fanø, Samsø, Ærø og Læsø.

I 2016 er der afsat 35 mio. kr. til ordningen (se tabel 3).

Tilskuddet gives specifikt til nedsættelse af færgetakster for godstransport

- med op til 80 pct.⁴
- med en ligelig procentvis nedsættelse af færgetakster for de enkelte billettyper og rabatordninger for godstransport (set i forhold til de takster som var gældende pr. 1. januar 2015).
- Eventuelt overskydende midler anvendes i det efterfølgende kalenderår til nedsættelse af øvrige færgetakster eller andre serviceforbedringer på fægeområdet.
- Det er en betingelse, for udbetaling af tilskuddet at kommunerne har anvendt deres andel af det forhøjede generelle tilskud i henhold til §20 på tilfredsstillende vis til finansiering af initiativer på fægeområdet. (Vurderes af social - og indenrigsministeriet. NB! første gang efter regnskabsåret 2016).

Definition af "gods": Godstransport og godshåndtering der er omfattet af denne ordning defineres således:

- 1) Lastbiler og påhængskøretøjer til lastbiler.⁵
- 2) Varevogne og lignende på ikke over 4 ton, der er registreret på gule plader.⁴
- 3) Arbejdsmaskiner.⁴

² Kommunernes andel af det forhøjede generelle tilskud på 15 mio. kr. (pristalsreguleres hvert år) er beregnet på grundlag af den ændrede fordelingsnøgle for tilskudsfordeling i 2014.

³ I Aftaleteksten fra "Aftale om justeringer af udligningssystemet" står det om de ekstra tilførte midler: Der er enighed om at forøge tilskuddet til kommuner med øer med i alt 15 mio. kr. årligt. Det forudsættes i den forbindelse, at der med virkning fra 2014 sker en modernisering af fordelingsnøglen for tilskuddet til driften af færgeruterne. Det forudsættes ligeledes, at forhøjelsen kan bruges til finansiering af f. eks. gratis gods- transport, gratis persontransport i turistydersæsonen (april til september) samt etablering af et færge­sekretariat.

⁴ Ekskl. moms og evt. vareafgift opkrævet af havnene

⁵ Kommunen kan beslutte at lade chauffører af køretøjer, der er omfattet af stk. 1, pkt. 1-3, indgå i ordningen

- 4) Bure, paller og containere beregnet til godstransport.
- 5) Løst gods i øvrigt.
- 6) Godshåndtering, herunder trailerhåndtering, hvis der er tale om en forpligtelse for færgeoperatøren.

Tildeling og anvendelse af tilskuddet:

Det er vigtigt at have for øje, at de udgiftsbeløb kommunerne har indsendt til Indenrigsministeriet og som danner *grundlag for tildeling af midlerne*, er udregnet *FØR bekendtgørelsen blev vedtaget*.

De indberetninger, som kommunerne har sendt til indenrigsministeriet er fortaget på dette grundlag:

- Godsomsætning for perioden 2011 – 2013
- Omsætning på varevogne (*kun erhverv*) for perioden 2011 – 2013

I bekendtgørelsen er der *efterfølgende* bl.a. indskrevet at ordningen omfatter *alle* varevogne på gule plader samt muligheden for at medtage chauffører i ordningen. Men udgifter til dette indgår altså ikke i det beløb kommunerne har opgivet som den forventede udgift til ordningen.

Desuden vil nedenstående forhold tilføre kommunerne en udgift, som ikke er angivet i kommunernes beløb til Indenrigsministeriet:

- Udgift til revision. (Der skal foreligge en revisorerklæring, for hver afrapportering)
- Evt. øgede udgifter til administration
- Ændring af momsafregningen (differentieret moms)
- Ændring af lønsumsafgiften. (Der afregnes 6,37 % i afgift af den totale lønudgift, som modsvarer billetindtægten UDEN moms).

En færge har to typer indtægter: Billetter med moms samt billetter UDEN moms (passagertransport). Med indførelse af ordningen sænkes priserne hovedsagligt på indtægten inkl. moms. Den % mæssige fordeling mellem de to typer indtægt (m/u moms) forskubber sig når godstaksterne nedsættes, og det har indflydelse på *momsafregningen* samt *lønsumsafgiften*, der begge påvirkes negativt.

Kommunerne har altså ikke haft mulighed for at indgive deres svar i henhold til bekendtgørelsens betingelser og nogle kommuner har desuden ikke modtaget det fulde beløb de indgav som udgift til ordningen. **Derfor kan der være kommuner som ikke kan efterkomme nedsættelsen af godstakster med op til 80 %.**

LÆS MERE

Om Økort-ordningen i

- Færgerapporten fra 2011, side 23. Link: <http://sim.dk/media/67732/faergerapport.pdf>

Om §20 midlerne i

- *Kommunal udligning og generelle tilskud 2016* (Juli 2015):
  - side 28, afsnit 2.6.10 *Tilskud til kommuner med mindre øer*.
  - Og side 70-72 i *Samletabel nr. 2 Kommunal udligning og tilskud mm. 2016*, kolonne 6 (§20) og 8 (gods)

Link: http://sim.dk/media/992979/kommunal_udligning_2016_pdfa.pdf

- *Den nye fordelingsnøgle*, der trådte i kraft 1.1.2014 er beskrevet her (NB!– det er model 2, der efterfølgende blev vedtaget). Link: <http://oim.dk/media/497387/Tilskudsordningen.pdf>
- *De ekstra tilførte midler til §20 ordningen* (de 15 mio.kr.) beskrives i ”Aftale om justeringer af udligningssystemet” side 6, i afsnittet ”Fortsat udvikling af systemet. *Modernisering af fordelingen*

af tilskud til kommuner med øer”. Link: <http://sim.dk/media/158881/aftale-om-justeringer-i-udligningssystemet.pdf>

Om godstakstnedsættelse i

- *'Lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner'* af 4.5.2015.
Link: <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=169964>
- Og tilhørende *'Bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra øer'* af 21.5.2015.
Link <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=170615>

LS/18. November 2015

Tabel 1

"Økort-ordningen"

Gratis færgetransport for beboere på små øer

Tilskud til gratis færgetransport for beboere på små øer		Fordelings- nøgle 2012	Samlet tilskud: kr. 8.900.000,00		kr. 9.000.000,00	
Modtager	Rute		2015	Tal fra Trafikstyrelsen (jr.nr: TS50603-00002)	2016. NB! Samlet tilskud for 2016 er ikke vedtaget endnu! SaDS egne beregninger.	
		1. kvartal	Udbetaling pr rute	Udbetaling pr kommune	Udbetaling pr rute	Udbetaling pr kommune
Faaborg-Midtfyn Kommune	Lyø/Avernakø-Fåborg	171.393	726.380	867.805	734.541	877.556
Faaborg-Midtfyn Kommune	Bjørnø-Fåborg	33.370	141.425		143.014	
Langeland Kommune, infrastruktur	Strynø-Rudkøbing	157.019	665.461	665.461	672.939	672.939
Ærø Kommune, økonomiafdelingen	Birkholm-Marstal	347	1.471	1.471	1.487	1.487
Lolland Kommune	Askø-Bandholm	12.627	53.514	1.678.095	54.116	1.696.950
Lolland Kommune	Fejøl-Kragenæs	266.835	1.130.872		1.143.579	
Lolland Kommune	Femøl-Kragenæs	116.493	493.708		499.256	
Holbæk Kommune, teknik og miljø	Orø-Holbæk	322.159	1.365.341	1.365.341	1.380.681	1.380.681
Haderslev Kommune, teknik og Miljø Service	Aarø-Aarø Sund	23.571	99.896	99.896	101.019	101.019
Assens Kommune, Økonomi	Baagø-Assens	27.218	115.352	115.352	116.649	116.649
Struer Kommune, Venø Færefart	Venø-Kleppen	101.024	428.149	428.149	432.960	432.960
Odder Kommune, Teknisk forvaltning	Tunø-Hou	32.051	135.835	135.835	137.361	137.361
Svendborg Havn og Trafik	Skarø/Drejøl-Svendborg	100.383	425.433	443.860	430.213	448.847
Svendborg Havn og Trafik	Hjortøl-Svendborg	4.348	18.427		18.634	
Norddjurs Kommune	Anholt-Grenå	143.893	609.832	609.832	616.684	616.684
Aalborg Kommune, Trafik og Veje	Egholm-Ålborg	15.405	65.288	65.288	66.021	66.021
Aabenraa Kommune, Teknik- og miljøforvaltningen	Barsø-Barsø-Landing	21.124	89.526	89.526	90.531	90.531
Hjarnø Færefart, Teknik og Miljø	Hjarnø-Snaptun	65.773	278.752	278.752	281.884	281.884
Slagelse Kommune, Vej og Park	Omøl-Stignæs	76.593	324.608	912.369	328.256	922.620
Slagelse Kommune, Vej og Park	Agersøl-Stignæs	138.685	587.760		594.364	
Kalundborg Kommune, Sejerøbugtens færger	Nekselø-Havnsø	7.714	32.693	531.101	33.060	537.069
Kalundborg Kommune, Sejerøbugtens færger	Sejerø-Havnsø	117.602	498.408		504.009	
Skive kommune, Forsynings afdelingen	Fur-Branden	80.129	339.594	339.594	343.410	343.410
Horsens Kommune, Teknisk Forvaltning	Endelave-Snaptun	64.244	272.272	272.272	275.331	275.331
Samlet tilskud		2.100.000	8.900.000		9.000.000	

Tabel 2

§ 20 tilskud

Sammensætning af Ø-tilskuddet efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud for 2015 og 2016

Kommune	Ø-samfund	Driftstilskud	Invest.støtte	Andel af de ekstra 15 mio.*	I alt
2015					
Kalundborg	Sejerø/Neskelø	8.610.710	2.142.010	1.522	10.752.719
Holbæk	Orø	5.678.363	2.155.922	1.109	7.834.285
Slagelse	Agersø/omø	8.976.739	1.878.701	1.537	10.855.440
Lolland	Askø/Femø/Fejøl	15.866.192	2.930.241	2.661	18.796.434
Assens	Baagø	1.826.243	367.395	311	2.193.638
Faaborg-Midtfyn	Avernakø/Lyø/Bjørnø	5.127.099	1.540.681	944	6.667.780
Ærø	Birkholm	508.019	516.965	145	1.024.984
Langeland	Strynø	2.777.347	935.811	526	3.713.158
Svendborg	Drejøl/Skarøl/Hjortøl	4.733.247	2.032.524	957	6.765.771
Haderslev	Aarøl	3.070.132	622.641	523	3.692.772
Aabenraa	Barsøl	1.631.216	302.505	274	1.933.721
Esbjerg	Mandøl	392.874		**	392.874
Horsens	Endelave	7.394.222	1.304.167	1.231	8.698.389
Hedensted	Hjarnøl	2.002.365	499.686	354	2.502.051
Struer	Venøl	2.894.586	631.272	499	3.525.858
Norddjurs	Anholt	4.400.024	2.660.869	998	7.060.893
Odder	Tunøl	2.023.556	999.345	428	3.022.900
Skive	Fur	4.639.981	1.913.436	928	6.553.417
Aalborg	Egholm	1.711.790	283.441	283	1.995.231
I alt		84.264.703	23.717.613	15.230	107.982.316

Driftstilskud	Invest.støtte	Andel af de ekstra 15 mio.***	I alt
2016			
8.728,745	2.159,967	1,578	10.888,712
5.785,465	2.199,749	1,046	7.985,214
9.112,225	1.898,389	1,647	11.010,614
16.135,868	2.980,543	2,916	19.116,411
1.855,511	371,347	0,335	2.226,858
5.250,529	1.586,710	0,949	6.837,239
519,091	525,458	0,094	1.044,548
2.830,934	954,008	0,512	3.784,943
4.806,249	2.060,232	0,869	6.866,480
3.119,563	629,560	0,564	3.749,123
1.660,281	307,144	0,300	1.967,426
399,238		**	399,238
7.507,003	1.319,664	1,357	8.826,667
2.028,760	500,598	0,367	2.529,358
2.996,809	723,744	0,542	3.720,553
4.447,332	2.689,653	0,804	7.136,984
2.050,303	1.009,278	0,371	3.059,581
4.654,385	1.904,452	0,841	6.558,837
1.724,648	276,598	0,312	2.001,246
85.612,938	24.097,094	15,402	109.710,033

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, 1. juli 2014 samt 13. juli 2015

Yderligere oplysninger: Susanne Wad Leth swle@oim.dk

*** NB! Egne beregninger ud fra 2015 tallene!

* Anm. : Kommunernes andel af det forhøjede generelle tilskud på 15 mio. kr.(2014pl) er beregnet på grundlag af den ændrede fordelingsnøgle for tilskudsfordeling i 2014.

** Esbjerg Kommunes andel af det forhøjede tilskud fremgår ikke af tabellen. Esbjerg Kommune er ikke omfattet af bekendtgørelsen, da der ikke er en færgeforsbindelse til Mandøl.

TABEL 2a

**Sammensætning af Ø-tilskuddet for 2014 efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud
Beløb i 1.000 kr. (2014-PL)**

Kommune	Ø-samfund	Driftstilskud	Invest.støtte	I alt	Tilskud til færgesekretariat i 1000 kr.	andel i pct. af det samlede tilskud til færgesekretariat
Kalundborg	Sejerø/Neskelø	8.401	2.066	10.467	198	9,9
Holbæk	Orø	5.547	2.090	7.637	144	7,2
Slagelse	Agersø/omø	8.821	1.849	10.670	202	10,1
Lolland	Askø/Femø/Fejø	15.556	2.861	18.418	348	17,4
Assens	Baagø	1.797	364	2.161	40	2,0
Faaborg-Midtfyn	Avernakø/Lyø/Bjørn	5.041	1.517	6.559	124	6,2
Ærø	Birkholm	501	509	1.010	20	1,0
Langeland	Strynø	2.734	973	3.707	70	3,5
Svendborg	Drejø/Skarø/Hjortø	4.655	1.995	6.650	126	6,3
Haderslev	Aarø	2.998	603	3.601	68	3,4
Aabenraa	Barsø	1.600	298	1.898	36	1,8
Horsens	Endelave	7.277	1.289	8.567	162	8,1
Hedensted	Hjarnø	1.955	487	2.442	46	2,3
Struer	Venø	2.847	625	3.472	66	3,3
Norddjurs	Anholt	4.353	2.618	6.972	132	6,6
Odder	Tunø	1.970	969	2.939	56	2,8
Skive	Fur	4.568	1.879	6.447	122	6,1
Aalborg	Egholm	1.684	282	1.966	38	1,9
I alt		82.694	23.274	105.583	1.998	100
Esbjerg kommune modtager midler til til vedligehold af låningsvejen til Mandø fra §20:						
Esbjerg	Mandø	387	-	387	8	-
I alt		83.081		105.970	2.006	

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet. 1. juli 2013

GODS

Oversigt over årligt tilskud til nedsættelse af færgetakster for godstransport i 2015 og i 2016 og frem (2015-pl)		
Beløb i 1.000 kr.		
Kommune	2015	2016 og frem
Holbæk	510	892
Kalundborg	931	1.629
Slagelse	619	1.084
Lolland	1.187	2.078
Assens	316	552
Faaborg-Midtfyn	454	794
Svendborg	119	208
Langeland	282	494
Ærø	4.652	8.141
Haderslev	161	282
Aabenraa	96	168
Hedensted	70	123
Struer	136	239
Norddjurs	1.070	1.872
Skive	481	841
Horsens	301	526
Odder	324	567
Aalborg	79	138
Læsø	1.567	2.742
Samsø	3.925	6.870
Fanø	2.721	4.761
I alt	20.000	35.000

Kilde: Bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra øer, bilag 2